

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ผักถือเป็นอาหารที่ทุกคนจำเป็นต้องบริโภคเป็นประจำ เนื่องจากอุดมไปด้วยวิตามินเกลือแร่ และเส้นใยอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อสุขภาพ แต่การบริโภคผักในปัจจุบันอาจก่อให้เกิดอันตรายจากสารเคมีที่ใช้ในการป้องกันและกำจัดศัตรูพืช เช่น ปุ๋ยเคมี สารเคมี หรือสารเร่งการเจริญเติบโต เป็นต้น มีการสำรวจพบว่าอาหารกลุ่มผัก เป็นกลุ่มที่พบสารเคมีที่ใช้ในการเกษตรมากที่สุด โดยพบสารตกค้างเกินมาตรฐาน และบางครั้งก็พบสารพิษที่ห้ามใช้ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อม ประกอบกับเกิดเหตุการณ์สึนามิที่ประเทศญี่ปุ่น เมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2554 ก่อให้เกิดความเสียหายครั้งใหญ่ และเกิดผลกระทบจากการระเบิดของเตาปฏิกรณ์นิวเคลียร์ที่โรงงาน ไฟฟ้านิวเคลียร์ของประเทศญี่ปุ่น อาจมีผลทำให้สารกัมมันตภาพรังสีรั่วไหล ซึ่งสารกัมมันตภาพรังสีนี้ หากเข้าสู่ร่างกายจะทำอันตรายต่อร่างกายเป็นระยะเวลานาน และเกิดการเปลี่ยนแปลงของเซลล์ในร่างกาย ประเทศญี่ปุ่นเริ่มมีการประกาศเตือนสารกัมมันตภาพรังสีปนเปื้อนในสิ่งแวดล้อม ทำให้ประชาชนตื่นตระหนกต่อการนำเข้าสินค้าจากประเทศญี่ปุ่นและประเทศใกล้เคียงที่จะได้รับผลกระทบ โดยเกิดความกังวลถึงสารกัมมันตรังสีที่อาจปนเปื้อนมาจากวัตถุดิบ ทางสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) จึงได้ตรวจสอบสินค้าทุกล็อตที่นำเข้ามาจากประเทศญี่ปุ่น เพื่อรับรองความปลอดภัยและสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้บริโภค (ไทยรัฐออนไลน์, 2554) จากเหตุการณ์นี้ยังทำให้ผู้บริโภคห่วงใยต่อความปลอดภัยในการรับประทานอาหาร กระแสความต้องการบริโภคอาหารที่มีความปลอดภัยจากการใช้สารเคมีจึงมีมากขึ้น เช่นเดียวกับการรับประทานผักเพื่อให้ได้คุณค่าทางอาหารและเป็นประโยชน์ต่อสุขภาพ จึงควรเลือกผักที่มีกระบวนการผลิตที่ปลอดภัย ไม่มีสารเคมีตกค้างที่ก่อให้เกิดโทษต่อร่างกาย

ผักอินทรีย์ถือเป็นทางเลือกหนึ่งสำหรับผู้บริโภคที่คำนึงถึงสุขภาพและความปลอดภัยในการรับประทานอาหาร จุดเด่นของผักอินทรีย์คือไม่มีการใช้สารเคมีในกระบวนการเพาะปลูก เพราะระบบเกษตรอินทรีย์เป็นระบบการผลิตพืชที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม สมดุลธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ หลีกเลี่ยงการใช้สารเคมีสังเคราะห์ทุกชนิดไม่ว่าจะเป็นปุ๋ยเคมี สารเคมีกำจัดศัตรูพืช และฮอร์โมนต่างๆ ตลอดจนไม่ใช้พืชที่เกิดจากการตัดต่อสารพันธุกรรม เน้นการใช้อินทรีย์วัตถุ เช่น ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสด และปุ๋ยชีวภาพในการปรับปรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ เพื่อให้ดินพืชมีความแข็งแรง สามารถต้านทานโรคและแมลงได้ด้วยตนเอง ผลผลิตที่ได้จึงอุดมด้วยคุณค่าทางอาหารและปลอดภัยจากอันตรายของสารพิษตกค้าง ทำให้ปลอดภัยทั้งผู้ผลิต

ผู้บริโภค และไม่ทำให้สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม (กรมวิชาการเกษตร, 2543) ปัจจุบันมีการปลูกผักอินทรีย์ส่งวางจำหน่ายตามห้างสรรพสินค้า ภัตตาคาร และร้านอาหารกันมากขึ้น ประกอบกับรัฐบาลมีนโยบายให้ผู้ผลิตผลิตอาหารปลอดภัยจากสารพิษ และมีการณรงค์ให้ผู้ผลิตลดการใช้สารเคมี หันมาใช้จุลินทรีย์ ปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยหมักชีวภาพที่ได้จากของเหลือใช้ในกระบวนการทางอุตสาหกรรมเกษตร เพื่อให้ได้ผลผลิตปลอดสารเคมี ด้วยเหตุนี้จึงทำให้กระแสความต้องการบริโภคผักอินทรีย์ของผู้บริโภคเพิ่มสูงขึ้น และมีแนวโน้มการผลิตขยายตัวมากขึ้น สามารถส่งออกไปยังต่างประเทศได้ภายใต้การควบคุมดูแลและให้คำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร ดังนั้นผักอินทรีย์จึงจัดได้ว่าเป็นสินค้าเกษตรที่สำคัญต่อชีวิตของคนไทยทั้งทางด้านเศรษฐกิจและด้านคุณภาพชีวิตของผู้ผลิต ผู้บริโภคและผู้ค้ารวมถึงสิ่งแวดล้อม

การท่องเที่ยวนับเป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำรายได้เข้าสู่จังหวัดเชียงใหม่เป็นจำนวนมาก เนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีทรัพยากรทางการท่องเที่ยวมาก ทั้งทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและประเพณี ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นแหล่งดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางมาท่องเที่ยว ธุรกิจทางตรงที่มีความสำคัญมากที่สุดคือธุรกิจโรงแรม ซึ่ง โรงแรมบูติก (Boutique Hotel) เป็นที่พักอีกประเภทหนึ่งที่กำลังได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยว เนื่องจากมีความสวยงามในด้านสถาปัตยกรรม ความหรูหรา และการตกแต่งที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ทำให้ลูกค้าคาดหวังว่าจะได้รับประสบการณ์จากการพักแรมซึ่งแตกต่างจากการใช้บริการโรงแรมสำหรับธุรกิจ โดยแต่ละแห่งจะมีรูปแบบแตกต่างกันออกไป ปัจจุบันโรงแรมบูติกในจังหวัดเชียงใหม่มีจำนวนประมาณ 36 แห่ง (RatiLanna, 2007: online) แต่เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจกำลังเข้าสู่ภาวะตกต่ำประกอบกับสถานการณ์การท่องเที่ยวที่ชะลอตัวอย่างหนัก ส่งผลกระทบต่อธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวอย่างมาก โดยเฉพาะกลุ่มโรงแรมบูติกในจังหวัดเชียงใหม่ที่ส่วนใหญ่พึ่งพานักท่องเที่ยวต่างชาติเป็นหลัก มียอดการจองและเข้าพักลดลงมาก ขณะนี้กลุ่มธุรกิจโรงแรมบูติกในจังหวัดเชียงใหม่ต่างเร่งปรับกลยุทธ์และปรับตัวเพื่อรับสถานการณ์เศรษฐกิจที่ซบเซา (ประชาชาติธุรกิจ, 2552: ออนไลน์) เมื่อพิจารณาแนวโน้มการส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศ ซึ่งหันมาให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมากขึ้น การให้บริการอาหารปลอดสารพิษของโรงแรมจึงอาจเป็นทางเลือกหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวได้ โดยการปรับปรุงคุณภาพด้านความสะอาดปลอดภัยของอาหารในห้องอาหารภายในโรงแรม มีการเลือกใช้ผักอินทรีย์ในการประกอบอาหาร เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้บริโภคในการเลือกบริโภคอาหาร และสนับสนุนให้ห้องอาหารนั้นผลิตอาหารปลอดภัย อีกทั้งเป็นการส่งเสริมภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวของเชียงใหม่และในภาพรวมของประเทศต่อไป

ผู้ศึกษาสนใจที่จะศึกษาทัศนคติของผู้ประกอบการ โรงแรมบูติกในจังหวัดเชียงใหม่ต่อผักอินทรีย์ เพื่อจะได้ทราบความคิดเห็นของผู้ประกอบการและผู้ตัดสินใจซื้อผักของห้องอาหาร

ภายในโรงแรม และนำข้อมูลไปใช้วางแผนการส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกผักอินทรีย์ เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพและช่วยเพิ่มช่องทางการจำหน่าย รวมทั้งช่วยส่งเสริมและสร้างความแตกต่างในการให้บริการของโรงแรม ซึ่งถือเป็นการยกระดับมาตรฐานการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาทัศนคติของผู้ประกอบการ โรงแรมบูติกในจังหวัดเชียงใหม่ต่อผักอินทรีย์

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบทัศนคติของผู้ประกอบการ โรงแรมบูติกในจังหวัดเชียงใหม่ต่อผักอินทรีย์
2. ผู้ประกอบการ โรงแรมบูติกสามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนและปรับปรุงการดำเนินงานด้านความปลอดภัยอาหารของห้องอาหารภายในโรงแรมบูติก
3. ผู้ผลิต ผู้จำหน่ายผักอินทรีย์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนผลิตและจัดการตลาดผักอินทรีย์

1.4 นิยามศัพท์

ทัศนคติ หมายถึง ความคิดเห็นที่มีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ และเป็นส่วนที่พร้อมจะมีปฏิกิริยาเฉพาะอย่างต่อสถานการณ์ภายนอก ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ด้าน คือ ด้านความเข้าใจ ด้านความรู้สึก และด้านพฤติกรรม

โรงแรมบูติก หมายถึง โรงแรมขนาดเล็กที่มีความเป็นเอกลักษณ์ เน้นลงทุนทางด้านความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบ เพื่อให้บริการแก่กลุ่มเป้าหมาย ซึ่งประกอบด้วย นักท่องเที่ยว พนักงานบริษัทเอกชน ข้าราชการและรัฐวิสาหกิจ

ผู้ประกอบการโรงแรมบูติก หมายถึง ผู้ประกอบการ โรงแรมบูติกในจังหวัดเชียงใหม่ หรือผู้ที่ตัดสินใจซื้อผักของห้องอาหารภายในโรงแรมบูติก

ผักอินทรีย์ หมายถึง ผักที่เพาะปลูกด้วยวิธีการเกษตรอินทรีย์ (Organic Agriculture) ซึ่งเป็นวิธีการเพาะปลูกแบบธรรมชาติที่ไม่ใช้สารเคมีทุกชนิด เน้นการใช้อินทรีย์วัตถุ เช่น ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสดในการปรับปรุงบำรุงดิน การควบคุมศัตรูพืชโดยใช้สารธรรมชาติ ซึ่งเป็นการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ